

Täysistunto

Tiistai 16.6.2020 klo 14.02—16.54

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain 7 luvun väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 53/2020 vp
Toimenpidealoite TPA 17/2020 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 12/2020 vp

Toinen käsittely, ainoa käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Toiseen käsittelyyn ja ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Nyt voidaan toisessa käsittelyssä hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Lopuksi päätetään ainoassa käsittelyssä toimenpidealoitteesta.

Keskustelu

16.43 **Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Hallitusohjelmasta on sanottu, että se pitää nyt koronan myötä nakata romukoppaan. On aivan totta, että tätä ohjelmaa joudutaan tarkastelemaan, kun tilanne on muuttunut, mutta otan nyt tässä esille yhden hyvän asian meidän hallitusohjelmastamme. Siellä nimittäin todetaan kuluttaja- ja pikaluotoista, että näiden sääntelyä ensinnäkin seurataan mutta myöskin että jos sääntelyssä havaitaan puutteita, niin ryhdytään toimenpiteisiin, ja siellä todetaan, että ”vähennetään kuluttajaluottojen houkuttelevuutta jatkamalla aggressiivisen markkinoinnin hillitsemiseen tähtäävää työtä”.

Nämä korkeakorkoiset pikaluotot eli pikavipit, joita tämä hallituksen esitys koskee, ovat olleet jo pitkään ongelma maassamme. Tuhannet ihmiset ovat joutuneet kierteeseen, jossa uusilla vipeillä pyritään maksamaan vanhoja, ja on hyvä, että näitä luottoja koskevaa lainsäädäntöä on uudistettu useaan otteeseen. Kyse on paljolti heikommassa asemassa olevien ihmisten elämän helpottamisesta. Mielestäni lainsäädännössä on edelleen muutostarpeita. Nyt käsillä oleva esitys koskee tätä koronan aiheuttamaa tilannetta ja on väliaikainen. On erittäin hyvä, että hallitus nyt tässä tilanteessa haluaa hillitä kuluttajaluottojen korkoa ja markkinointia.

Hallituksen esityksestä mietinnön laatinut talousvaliokunta toteaa, että koronakriisin myötä kulutusluottoja tarjotaan suoramarkkinointina huomattavasti aiempaa enemmän, ja nyt tällä lakiesityksellä tämä suoramarkkinointi kielletään väliaikaisesti. Talousvaliokunta myös toteaa, että luottoja perustellaan kriisistä aiheutuvien tulonmenetysten, lomautusten tulovaikutusten ja muiden maksuvaikeuksien hoitamisella, kun niitä ihmisille markkinoidaan. On totta, että koronan aiheuttama talousahdinko on luonut tilan sille, että yhä useampi ihminen miettii sitä, ottaisiko tällaisen pikavipin, ja siksi on hyvä, että hallitus pyrkii korjaamaan tilannetta siihen suuntaan, että houkuttelevuus ei olisi niin suuri.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 94/2020 vp

Mietinnössään talousvaliokunta korostaa sosiaalisen luototuksen merkitystä ja tärkeyttä, ja toivon, että hallitus nyt hallitusohjelman mukaisesti saa tämän sosiaalisen luototuksen käyttöön koko maassa. Kun kysyin kirjallisessa kysymyksessäni ministeri Kiurulta tilannetta, niin hän totesi helmikuussa, että asia on jo valmisteltu ja että se etenee, ja toivon sille hyvää menestystä.

16.46 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Olen vahvasti markkinatalouden kannattaja, ja mielestäni markkinatalouteen ei koskaan kuulu hädänalaisen ihmisen heikoman aseman käyttäminen hyväksi. Tässä mielessä on todella tärkeää, että kun nyt eletään aivan poikkeuksellista aikaa kansantaloutemme näkökulmasta, niin hallitus tässä tuo tällaisia kuluttajansuojakeinoja, joilla varmistetaan, että näistä luotoista perittävä korko on maltillinen, ja asetetaan tilapäinen 10 prosentin korkokatto.

Ja, arvoisa rouva puhemies, en pitäisi sitä pahana, vaikka hallitus ottaisi myös olojen normalisoituessa tiukemman linjan vipaamista kohtaan. Vippaaminen ei kuulu hyvään käytäntöön eikä avoimeen markkinatalouteen, jossa aina siellä markkinoilla toimivilla pitäisi olla riittävän hyvä yhteinen lähtökohta arvioida sitä, ovatko tehtävät sopimukset molempien osapuolten edun mukaisia. Kun keskuspankki pyrkii siihen, että luottoa olisi kaikkien saatavilla käytännössä negatiivisilla koroilla, niin ei voi olla niin, että jotkut pystyvät samassa taloudessa sitten huomattavan korkeilla koroilla kiskomaan sellaisilta talouksilta tai henkilöiltä, jotka ovat vaikeassa asemassa, huomattavan suuria korkotuottoja.

Elikkä tässä mielessä, arvoisa rouva puhemies, pidän perusteltuna tätä hallituksen esitystä, ja talousvaliokunta on tehnyt hyvää työtä, mutta mielestäni hallitus voisi kyllä tässä nyt kuulla hädänalaisten suomalaisten, ylivelkaantuneitten ihmisten ääntä ja pyrkiä jatkosakin suitsimaan näitä korkoja ja vipaamista.

16.48 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Oli hyvä kuulla edustaja Auton puheenvuoro tästä asiasta, koska olin hivenen hämmentynyt tuosta kokoomuksen vastalauseesta tähän talousvaliokunnassa, koska itsekkin kyllä ajattelen juuri näin, että nämä pikavippifirmat kyllä ovat pitkälti bisneksensä rakentaneet nimenomaan hädänalaisten ihmisten tilanteesta hyötymiseen, ja täällä eduskunnassa on ollut lukuisia erilaisia esityksiä, joilla on pyritty suitsimaan näitten firmojen toimintaa. Minusta tämä hallituksen esitys on hyvä siinä, että tässä ollaan nyt tätä korkokattoa madaltamassa, ja toivonkin — niin kuin täällä taisi olla joku toinenkin kollega, joka totesi siitä, että tämä on tärkeää — että tämä olisi ehkä, jos mahdollista, myöskin koronakriisin jälkeen voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Perussuomalaisten lausumaehdotuksessa otettiin kantaa — ja otettiin peräti pykälämuutosehdotuksessakin — siihen, että tämä korkokatto tulisi koskemaan myöskin kulutus-tavaroitten oston yhteydessä kaupattavia lainoja. Sinällänsä se on ajatuksellisesti minun mielestäni ihan loogista, mutta kun olen katsonut joitakin tällaisia ilmoituksia, joissa myydään erilaisia hyödykkeitä, niin niissä monesti se laina saattaa olla jopa hyvinkin tällaista matalakorkoista, koska yritetään tietysti ihmisiä saada ostamaan ennen kaikkea. Voi olla, että niissä ikään kuin se ansaintalogiikka on vähän toisentyypinen, kun taas sitten näille pikavippifirmoille ansaintalogiikka on nimenomaisesti juurikin siinä korossa.

Arvoisa puhemies! Toivon, että tämä esitys tosiaankin saisi olla pontimena ihan sitten pysyvämmälle muutokselle, ja myöskin pidän tärkeänä asiana tätä sosiaalista luototusta, joka valiokunnan mietinnössä on nostettu esille. Meillä on todella vähän vielä niitä kuntia, joissa tämä sosiaalinen luototus on käytössä, ja tähän koskee just sellaisia henkilöitä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 94/2020 vp

joilla sinällänsä on luottotiedot ihan kunnossa — tai ei luottotiedot välttämättä kunnossa, mutta heidän maksukykynsä on kunnossa siinä mielessä, että he pystyvät maksamaan kyllä sitten nämä luottorästinsä, mitä heille on kertynyt, ja heillä on säännöllisiä tuloja — mutta joilla jostakin syystä sitten elämäntilanne on ollut aiemmin sellainen, että on tullut esimerkiksi näitä erilaisia pikavippifirmojen lainoja, ja niitä on sitten helpompi hoitaa, jos ne koottaisiin ja maksettaisiin yhdellä lainalla pois. Tällaisissa tilanteissa tämä sosiaalinen luototus voisi olla erinomainen apuväline, mutta Suomessa se on tosiaan aivan liian vähän tällä hetkellä käytössä kaupunkien sosiaalitoimessa.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 53/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Eduskunta yhti valiokunnan ehdotukseen toimenpidealoitteen hylkäämisestä. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvät 5 lausumaehdotusta. Asian käsittely päättyi.